

Ερμούπολη, 10 Σεπτεμβρίου 2025

Αρ. Πρωτ.: 5906

Προς:

Πρωθυπουργό της Ελλάδος

κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Κοινοποίηση: ως πίνακας αποδεκτών

Θέμα: «Επανεξέταση Επαναφοράς των Μειωμένων Συντελεστών Φ.Π.Α. στα Νησιά των Κυκλάδων»

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Σε συνέχεια των πρόσφατων εξαγγελιών στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, με τις οποίες ως Επιμελητήριο Κυκλάδων συμφωνούμε στην πλειονότητα τους, ωστόσο επισημαίνουμε την έντονη διαμαρτυρία μας για την **καθολική εξαίρεση των Κυκλάδων από την επαναφορά των μειωμένων συντελεστών Φ.Π.Α.** στα ακριτικά νησιά. Θέλουμε **επίσης** να σας μεταφέρουμε την έντονη ανησυχία αλλά και την διαμαρτυρία τόσο των μελών μας όσο και σύσσωμων των κοινωνιών των νησιών μας.

Όπως έχουμε τεκμηριώσει σε προηγούμενες επιστολές μας (και ειδικά στην από 24 Ιουλίου 2025, την οποία επισυνάπτουμε), η κατάργηση του καθεστώτος το 2015 αποδείχθηκε δημοσιονομικά αναποτελεσματική. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, τα προσδοκώμενα έσοδα των 347 εκατ. € ετησίως δεν επαληθεύτηκαν – η πραγματική απόδοση δεν ξεπέρασε τα 100 εκατ. €, ενώ ταυτόχρονα παρατηρήθηκε **συρρίκνωση της κατανάλωσης, μείωση της εισπραξιμότητας και έντονη εποχικότητα στα έσοδα.**

Το Επιμελητήριο Κυκλάδων έχει επανειλημμένα διατυπώσει την λανθασμένη εντύπωση που υπάρχει πως όλες οι επιχειρήσεις του Νομού μας ευημερούν. Αντιθέτως οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, όπως ενδεικτικά σας παραθέτουμε:

- Οι μικρές νησιωτικές επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου, πιέζονται ασφυκτικά από την υπερβολική μείωση της κατανάλωσης, τον ανταγωνισμό πολυκαταστημάτων και ηλεκτρονικού εμπορίου και το υψηλό λειτουργικό κόστος.
- Οι επιχειρήσεις εστίασης και τουρισμού καταγράφουν απώλειες που σε πολλές περιπτώσεις αγγίζουν το 30% στους τζίρους τους, ενώ η έλλειψη προσωπικού και τα πρόσθετα βάρη (ενέργεια, πρώτες ύλες, μισθοδοσία, ψηφιακές πλατφόρμες / υποχρεώσεις) επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο τη βιωσιμότητά τους.
- Το Μεταφορικό Ισοδύναμο, που θεωρητικά αντισταθμίζει το επιπλέον κόστος μεταφορών, παρουσιάζει συστηματικές καθυστερήσεις, καθιστώντας το πρακτικά αναποτελεσματικό.
- Η χειμερινή απομόνωση επιτείνεται από τις ελλείψεις συνδέσεις, με αποτέλεσμα ολόκληρα νησιά να εξυπηρετούνται από ένα μόνο πλοίο για πάνω από έναν χρόνο.

- Το κόστος διαβίωσης για τα νοικοκυριά παραμένει σημαντικά υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο, με τις τιμές βασικών αγαθών και καυσίμων να καθιστούν δυσβάσταχτη την καθημερινότητα.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η διαφοροποιημένη εφαρμογή του μέτρου σε ορισμένα μόνο νησιά, και η εξαίρεση των Κυκλάδων, εγείρει εύλογα ερωτήματα ισονομίας και συνάφειας με τις προβλέψεις της τροποποιημένης Οδηγίας 2006/112/ΕΚ. **Δεν μπορεί σε μία περιφέρεια της χώρας, νησιά που γειτνιάζουν και αντιμετωπίζουν πανομοιότυπες συνθήκες να αντιμετωπίζονται με τόσο άνιση πολιτική.**

Ως εκ τούτου, εισηγούμαστε την πλήρη και καθολική εφαρμογή του καθεστώτος μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ σε όλα τα νησιά των Κυκλάδων, χωρίς εξαιρέσεις και περιοριστικές συνδέσεις, με στόχους:

- την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας.
- την αποκατάσταση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών.
- τη διασφάλιση της κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής.
- τη συμμόρφωση με συνταγματικές και κοινοτικές υποχρεώσεις.

Κύριε Πρωθυπουργέ, όπως το 2021 η παρέμβαση του Δικτύου Νησιωτικών Επιμελητηρίων της Ευρώπης (INSULEUR), μετά από την εισήγηση του Επιμελητηρίου Κυκλάδων, εισακούστηκε και οδήγησε στην πρόβλεψη δυνατότητας επαναφοράς των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, έτσι προσδοκούμε και σήμερα η δίκαιη φωνή των Κυκλάδων να βρει ανταπόκριση.

Η υιοθέτηση του μέτρου θα αποτελέσει **ουσιαστική αναπτυξιακή παρέμβαση**, στήριγμα στην επιχειρηματικότητα και εγγύηση κοινωνικής δικαιοσύνης. Κυρίως, θα αποδείξει έμπρακτα ότι η Πολιτεία αναγνωρίζει τη νησιωτικότητα **ως μόνιμη και αδιαπραγμάτευτη συνθήκη** και όχι ως συγκυριακό ζήτημα που μπορεί να αντιμετωπίζεται με αποσπασματικά μέτρα.

Όπως εξάλλου έχετε αποδείξει και άλλες φορές δεν διστάζετε να προβείτε σε διορθωτικές κινήσεις, ως εκ τούτου, σας καλούμε να επανεξετάσετε το ζήτημα της εφαρμογής του μέτρου και στις Κυκλάδες, αποκαθιστώντας μια ιστορική αδικία εις βάρος των νησιών μας.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Ρούσσος

Πρόεδρος Επιμελητηρίου Κυκλάδων

Πρόεδρος Δικτύου Νησιωτικών Επιμελητηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης (INSULEUR)

Πίνακας αποδεκτών

- Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
κ. Κυριάκο Πιερρακάκη
- Υπουργό Ανάπτυξης
κ. Τάκη Θεοδωρικάκο
- Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
κ. Βασίλη Κικίλια
- Υφυπουργό Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής
κ. Στέφανο Γκίκα
- Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
κ. Ιωάννη Βρούτση
- Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου
κ. Γεώργιο Χατζημάρκο
- Βουλευτές Κυκλάδων
κα. Αικατερίνη Μονογυιού
κ. Φίλιππος Φόρτωμας
κ. Μάρκος Καφούρος
- Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος
- Επιμελητηριακό Όμιλο Ανάπτυξης Ελληνικών Νησιών

Ερμούπολη, 24 Ιουλίου 2025

Αρ. Πρωτ.: 4866

Προς:

Πρωθυπουργό της Ελλάδος

κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Κοινοποίηση: ως πίνακας αποδεκτών

Θέμα: «Άμεση Επαναφορά των Μειωμένων Συντελεστών Φ.Π.Α. στα Νησιά – Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας»

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Όπως γνωρίζετε από προηγούμενες επιστολές μας, το Επιμελητήριο Κυκλάδων πρωτοστάτησε στη διασφάλιση του δικαιώματος της χώρας για επαναφορά των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά, μέσα από διαρκείς παρεμβάσεις προς κάθε αρμόδιο όργανο και θεσμό. Καθοριστική υπήρξε η άμεση αντίδραση σας σε παρέμβαση του Δικτύου Νησιωτικών Επιμελητηρίων της Ευρώπης (INSULEUR), δίνοντας τη δυνατότητα στη χώρα μας, στη νέα οδηγία της Ε.Ε. να διατηρήσει το δικαίωμα επαναφοράς των μειωμένων συντελεστών Φ.Π.Α. στα νησιά από 1/1/2025, οπότε ξεκινάει η εφαρμογή της.

Στο πλαίσιο αυτό και σε συνέχεια διεκδικήσεων και της εισήγησης του Περιφερειακού Συμβουλίου Νοτίου Αιγαίου, επανερχόμαστε καθώς θεωρούμε πως είναι η στιγμή να γίνει πράξη. Σε αυτήν τη κατεύθυνση με τη παρούσα επιστολή επιδιώκουμε να συνδράμουμε στη τεκμηρίωση της αναγκαιότητας επαναφοράς των μειωμένων συντελεστών Φ.Π.Α.

Η κατάργηση του καθεστώτος των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου από το 2015, είχε στόχο την ενίσχυση των δημοσιονομικών εσόδων μετά από σχετικές δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί για το δανεισμό της Χώρας με την υπογραφή των σχετικών μνημονίων. Ωστόσο, από την επεξεργασία των σχετικών δεδομένων της ΑΑΔΕ και λοιπών φορέων, προκύπτουν σαφείς ενδείξεις πως το μέτρο απέτυχε να αποφέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ενώ προκάλεσε σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στις νησιωτικές κοινωνίες.

1. Δημοσιονομική Αναποτελεσματικότητα του Μέτρου

- Οι αρχικές προϋπολογισθείσες εκτιμήσεις έκαναν λόγο για πρόσθετα έσοδα ύψους 347 εκατ. ευρώ ετησίως. Ωστόσο, τα πραγματικά πρόσθετα έσοδα από την εφαρμογή των κανονικών συντελεστών δεν ξεπέρασαν το επίπεδο των 100 εκατ. ευρώ.

- Η εισπραξιμότητα του ΦΠΑ στα νησιά μειώθηκε (δείκτης VAT Effectiveness) κυρίως λόγω της μείωσης της καταναλωτικής δαπάνης και των αυξημένων απωλειών εσόδων που συνδέεται με την αύξηση των συντελεστών.
- Παρατηρήθηκε έντονη εποχικότητα στα έσοδα από ΦΠΑ, με αύξηση μόνο τους θερινούς μήνες και σημαντική υστέρηση τους υπόλοιπους, γεγονός που υπονομεύει τη σταθερότητα των δημοσιονομικών ροών από τις νησιωτικές περιοχές.

2. Κοινωνικές και Οικονομικές Επιπτώσεις

- Αυξήθηκε το κόστος διαβίωσης των νησιωτών, με τη μέση μηνιαία δαπάνη για βασικά αγαθά να μειώνεται σημαντικά ως ποσοστό των συνολικών αγορών τους, υποδηλώνοντας περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος και της αγοραστικής τους δύναμης.
- Οι τιμές στα καύσιμα (βενζίνη, diesel και θέρμανσης) στα νησιά παραμένουν συστηματικά υψηλότερες από τον πανελλαδικό μέσο όρο. Η εφαρμογή κανονικού ΦΠΑ επιδεινώνει περαιτέρω τη συγκριτική ανισότητα.
- Στο Βόρειο Αιγαίο, όπου διατηρήθηκαν οι μειωμένοι συντελεστές, παρατηρήθηκε μικρότερη απώλεια εσόδων και σχετική σταθερότητα στις καταναλωτικές συμπεριφορές των νοικοκυριών, γεγονός που επιβεβαιώνει την αποτελεσματικότητα του μέτρου εκεί όπου παρέμεινε σε ισχύ.

3. Συνταγματική και Ευρωπαϊκή Υποχρέωση

- Η ελληνική Πολιτεία βάσει του άρθρου 101 παρ. 4 και του άρθρου 106 παρ. 1 του Συντάγματος, έχει την υποχρέωση να λαμβάνει ειδικά μέτρα για τις νησιωτικές περιοχές.
- Σε επίπεδο ΕΕ, η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 174) τονίζει την ανάγκη στήριξης περιοχών με διαρθρωτικές αδυναμίες όπως οι νησιωτικές.
- Στην προσφάτως τροποποιηθείσα Οδηγία για τον ΦΠΑ, διατηρήθηκε, μετά από σημαντική προσπάθεια της τότε ηγεσίας του Υπ. Οικονομικών στο Συμβούλιο της Ε.Ε., το δικαίωμα της Ελληνικής Πολιτείας για την θέσπιση μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου, χωρίς επιπρόσθετες προϋποθέσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, εισηγούμαστε την πλήρη επαναφορά του καθεστώτος μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου, και χωρίς τη σύνδεσή του με ύπαρξη μεταναστευτικών δομών (περιορισμός που δεν υφίσταται ούτε σε πρωτογενές Ευρωπαϊκό δίκαιο ούτε συναντάται σε άλλο Κ-Μ της Ε.Ε με παρόμοια καθεστώτα), που ως στόχο έχει:

1. **Την ενίσχυση της τοπικής ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής δραστηριότητας.**
2. **Την αποκατάσταση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών.**
3. **Την εξασφάλιση της κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής.**
4. **Τη συμμόρφωση με τις συνταγματικές και κοινοτικές μας υποχρεώσεις (Οδηγία ΦΠΑ 2006/112/ΕΚ).**

Θεωρούμε ότι το εύλογο αυτό αίτημα, το οποίο εκφράζει όχι μόνο τον επιχειρηματικό κόσμο και τα μέλη μας αλλά το σύνολο των νησιωτικών κοινωνιών, θα εξεταστεί και θα τύχει της θετικής σας άμεσης ανταπόκρισης και εφαρμογής. Η υιοθέτηση του θα συμβάλει καθοριστικά στην τόνωση της νησιωτικής επιχειρηματικότητας, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της κοινωνικής συνοχής και της δημογραφικής βιωσιμότητας των νησιών μας, τιμώντας ταυτόχρονα τις συνταγματικές και ευρωπαϊκές μας δεσμεύσεις για στήριξη της νησιωτικότητας.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Ρούσσος

Πρόεδρος Επιμελητηρίου Κυκλάδων

Πρόεδρος Δικτύου Νησιωτικών Επιμελητηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης (INSULEUR)

Πίνακας αποδεκτών

- Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
κ. Κυριάκο Πιερρακάκη
- Υπουργό Ανάπτυξης
κ. Τάκη Θεοδωρικάκο
- Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
κ. Βασίλη Κικίλια
- Υφυπουργό Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής
κ. Στέφανο Γκίκα
- Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
κ. Ιωάννη Βρούτση
- Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου
κ. Γεώργιο Χατζημάρκο
- Βουλευτές Κυκλάδων
κα. Αικατερίνη Μονογυιού
κ. Φίλιππος Φόρτωμας
κ. Μάρκος Καφούρος
- Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος
- Επιμελητηριακό Όμιλο Ανάπτυξης Ελληνικών Νησιών